

การ

พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ

เจษฎา บุญมาโฮม^{1*}กษมา เชื้อเพชร²

รับบทความ: 16 เมษายน 2566 แก้ไขบทความ: 24 เมษายน 2566 ตอรับบทความ: 27 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านก่อนและหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม จำนวน 36 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะเท่ากับ 0.62

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญ นิทานพื้นบ้าน

¹ รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

* อีเมล: krutonpsy@gmail.com

² นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

The Development of Learning Achievement in the Thai Language on Reading for Main idea from Folk Tales for Mathayomsuksa 1 Students Using Language Exercises

Jesada Boonmahome ^{1*}

Kasama Chuapech ²

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare students' learning achievement in Language Exercises on topic "Reading for Main Idea" before and after learning by using Language Exercises 2) compare students' learning achievement with the set criterion of 80 percent, and 3) find the effectiveness index of participating in language exercises. The sample was 36 grade 1 students at Sriwichai Wittaya School in Nakhon Pathom Province, derived by cluster random sampling. Instruments used to collect data were language exercises and achievement tests constructed by the researcher. Data were analyzed with the mean, standard deviation, and t-test. The results were as follows 1) Learning achievement after learning by using the Language Exercises was higher than that of before with statistical significance at .05. 2) Students' learning achievement with higher than the set criterion at 80%. 3) The effectiveness index of Language Exercises was equal to 0.62

Keywords: Exercises, Reading for main idea, folktale

¹ Associate Professor Graduate Diploma Program in Teaching Profession Nakhon Pathom Rajabhat University.

* Email: krutonpsy@gmail.com

² Student Nakhon Pathom Rajabhat University

บทนำ

ภาษาเป็นสิ่งบันทึกเรื่องราวและภาพสะท้อนมรดกทางวัฒนธรรมของชาติที่บรรพบุรุษสร้างไว้ให้คนรุ่นหลังเพื่อใช้ติดต่อสื่อสาร ดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพ และถ่ายทอดความรู้ คนไทยต้องภูมิใจ อนุรักษ์ และใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง นอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเพื่อติดต่อสื่อสาร ภาษาไทยจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาวิชาต่าง ๆ วิชาภาษาไทยจึงได้รับการบรรจุไว้เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ทักษะการอ่านถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษาที่ใช้แสวงหาความรู้ การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2565: 8) ได้กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญเพราะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในความรู้ และความคิดมองโลกที่กว้างไกล รวมทั้งเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านสื่อการอ่าน สอดคล้องกับ วรวรรธน์ ศรียาภัย, เกษร เกษมสุข และปาริฉัตร พยุงศรี (2564: 118) กล่าวว่า การอ่านทำให้ได้รับความรู้และความรอบรู้ เข้าใจและตระหนักในคุณค่าของสรรพสิ่ง เข้าใจชีวิตตนเองและเพื่อนมนุษย์ตลอดจนสิ่งมีชีวิตอื่นด้วย มีความสามารถในการประกอบกิจการงานที่ดี ช่วยให้สมองหรือสติปัญญามีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องไม่เสื่อมถอย และช่วยให้เกิดความจรรโลงใจ คือมีจิตตั้งมั่นอย่างดีงาม สบายใจ ไม่ขุ่นมัว และไม่คิดใฝ่ต่ำหรือคิดกระทำความชั่ว นั่นคือ การอ่านมีคุณค่าและความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต การอ่านสำคัญยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้การอ่านเป็นสาระที่ 1 ของวิชาภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

อย่างไรก็ตาม ผลการทดสอบ O-NET รายวิชาภาษาไทย พ.ศ. 2564 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่ำกว่าร้อยละ 50 สะท้อนให้เห็นว่าการอ่านของผู้เรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะการถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด 19 พบว่า ผู้เรียนเกิดภาวะถดถอยด้านการอ่าน สาเหตุหลักคือ การขาดแรงจูงใจในการเรียนและความพยายามในการเรียนลดลง (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล และคณะ, 2564) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ต้องพัฒนาการอ่านเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนวิชาต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อสรุปประเด็นเนื้อหาและสาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญเพราะเป็นการจับประเด็นหลักของเรื่อง มีคุณประโยชน์ต่อการแสวงหาความรู้ ดังที่ สุปราณี พัดทอง (2559: 23) และสถิตาภรณ์ ศรีศิริธัญ (2560: 66) เสนอว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะการใช้ภาษาที่สำคัญเพราะเป็นวิธีการเข้าใจเนื้อหาของเรื่องทีอ่านและเป็นกิจกรรมสำคัญของการอ่านเชิงวิชาการ ผู้ที่อ่านงานเขียนทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถจับใจความสำคัญได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ตอบคำถามและบันทึกสาระสำคัญจากเรื่องทีอ่านได้อย่างถูกต้อง ไม่บกพร่องหรือเกินความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ เมื่อนำสาระสำคัญที่จดบันทึกไว้ไป

อ้างอิงก็จะไม่ทำให้ความหมายคลาดเคลื่อนไปจากที่ผู้เขียนต้องการเสนอ ดังนั้น การฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญจะเอื้อประโยชน์ให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ทั้งนี้ ศศิธร สุริยวงศ์ และวิจิต สุรัตน์เรืองชัย (2555: 105-108) ได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่อ่านจับใจความสำคัญไม่ได้ สรุปรประเด็นไม่ถูกต้อง ไม่สามารถแยกแยะความรู้ ข้อเท็จจริงได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีลักษณะและธรรมชาติของวิชายากกว่าระดับชั้นประถมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจึงควรได้รับการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2565 เพราะตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา นักเรียนไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพราะสถานการณ์โควิด 19 โดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านจากสื่อต่าง ๆ อาทิ นิทานได้

การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธี แต่วิธีการที่ผู้สอนนิยมเลือกใช้คือ สื่อประเภทแบบฝึกทักษะเพราะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาและประมวลประสบการณ์ต่าง ๆ แบบฝึกทักษะประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ และเหมาะที่จะนำมาใช้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ เกิดความคล่องแคล่ว ความชำนาญ ตลอดจนเกิดความแม่นยำ ซึ่งเป็นไปโดยอัตโนมัติ ด้วยการทบทวนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่เรียน ดังนั้น แบบฝึกทักษะจึงจำเป็นต่อการเรียนการสอน อีกทั้งสามารถช่วยให้ผู้เรียนแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ ทั้งนี้ เจษฎา บุญมาโฮม และฉัตรรัตน์ รุ่งเจริญเกียรติ (2560: 176) ปาตีเมาะ สิริธมา และประภาศ ปานเจี้ยง (2565: 195) และ Qi (1994: 21) ได้วิจัยสนับสนุนว่าการใช้แบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้ดีกว่าการสอนแบบปกติ

ทั้งนี้ หากพิจารณาลักษณะและกระบวนการของแบบฝึกทักษะจะพบว่า สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาภาษาไทยที่ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัตรนภา อารงกระสินธุ์, จินตนา กิจจากิตการ, นิสรรัตน์ เผ่าเชื้อสัตย์วาจา และลือชา จิตอารี (2564, น. 1) นิภาพรรณ ทองสว่าง และอ้อมธจิต แป้นศรี (2565: 281) และเพ็ญญา ตี๋ใบเจ, ธรชญาณ์ วนาเชิง, นवलจันทร์ พัฒนาแดนไพร, ปชิตตา ปู่เงิน และณัฐธิดา สุถพกุล (2565: 7) ที่พบว่าแบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการนำเสนอข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เนื้อหาจากนิทานพื้นบ้านซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้เล่าเพื่อความบันเทิง เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในยามว่างและมีข้อคิดแฝงด้วยหลักธรรมคติสอนใจให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมที่สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคร์เป็นพื้นฐานที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ หลากหลาย และสอดคล้องกับพัฒนาการและความสำคัญของผู้เรียน โดยแบบฝึกทักษะต้องมีเนื้อหาและกิจกรรมการฝึกปฏิบัติที่มีปริมาณเพียงพอและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการเรียน การอ่าน และการเขียน ทำให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนด้วยตนเองได้ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2548: 151; เจษฎา บุญมาโฮม และจันทราทิพย์ อภัยวงศ์, 2558: 35; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561: 471)

แบบฝึกทักษะนิยมจัดทำเป็นชุดแต่ละชุดจะประกอบด้วยหลายเล่ม ดังนั้น บางครั้งจึงอาจเรียกว่าชุดแบบฝึกทักษะ ทั้งนี้ แบบฝึกทักษะมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ

1. ส่วนต้น ประกอบด้วยปก คำนำ คำชี้แจงการใช้ สารบัญ เป็นต้น ซึ่งส่วนนี้จะคล้ายกับนวัตกรรมประเภทอื่น ๆ

2. ส่วนนำเสนอ ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญคือ

- 2.1 ส่วนที่ให้ความรู้และเนื้อหา เป็นการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการนำเสนอความรู้จะต้องเป็นการสรุปการเรียนรู้สั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย บางครั้งอาจใช้วิธีการใช้ใบความรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

- 2.2 ส่วนที่ฝึกปฏิบัติให้ชำนาญ เป็นส่วนที่ต่อจากส่วนที่ให้ความรู้และเนื้อหา กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาแล้วต้องฝึกหัดให้เกิดความเข้าใจและเกิดความชำนาญซึ่งการฝึกนี้จะต้องเริ่มจากการฝึกที่ง่ายไปหายาก กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ และเพียงพอต่อการเรียนรู้ ดังนั้น กิจกรรมและลักษณะของส่วนนี้ต้องสามารถตรวจให้คะแนนได้ ไม่จำเป็นต้องเฉลยทันทีเหมือนบทเรียนสำเร็จรูป แบบฝึกทักษะจึงคล้ายแบบฝึกหัด

2.3 ส่วนประเมินผล เป็นส่วนที่ใช้ตรวจสอบความเข้าใจหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยอาจดำเนินการเป็นการทดสอบย่อยรายหน่วยย่อย ทดสอบท้ายเล่ม หรือการทดสอบหลังการเรียนรู้

3. ส่วนท้าย เป็นส่วนที่ทำให้แบบฝึกทักษะสมบูรณ์ขึ้น มักนำเสนอข้อมูลไว้ในส่วนท้ายของแบบฝึกทักษะ เช่น บรรณานุกรม เฉลย

แบบฝึกทักษะที่ดีคือ แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นได้ครบตามองค์ประกอบของแบบฝึกทักษะที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และมีการออกแบบโครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม และการตกแต่งที่มีความเหมาะสม อีกทั้งต้องผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนิยามว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แบบฝึกทักษะย่อย โดยแต่ละแบบฝึกทักษะย่อยมีส่วนประกอบสำคัญคือ ส่วนนำเสนอองค์ความรู้ ส่วนฝึกปฏิบัติให้ชำนาญ และส่วนประเมินผล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการสร้างแบบฝึกทักษะซึ่งผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับบทเรียนได้และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แบบฝึกทักษะฉบับนี้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการสรุปสาระสำคัญเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารที่ผ่านกระบวนการแปลความหมาย ทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน เข้าใจจุดประสงค์ของเนื้อหา ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ และตอบคำถามได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และทำไม อีกทั้งสรุปความคิดหลักและความคิดรองของเรื่องได้

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องอ่านจับใจความในแต่ละย่อหน้า ลำดับเนื้อหาหรือเหตุการณ์ และตัวละครหรือสิ่งที่ได้รับการกล่าวถึงว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง โดยสังเกตว่าใจความสำคัญหรือประโยคหลักอยู่ตำแหน่งตอนต้น ตอนกลาง ตอนท้าย หรือตอนต้นและท้ายย่อหน้า จากนั้นผู้อ่านต้องตั้งคำถามและตอบคำถามจากการอ่านได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ ทำไม แล้วสรุปใจความโดยการเรียบเรียงเหตุการณ์ หากผู้อ่านพบว่าในแต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญเท่า ๆ กัน ต้องสรุปใจความสำคัญด้วยตนเอง และอ่านทบทวนเนื้อหาและภาษาที่ใช้อีกครั้งว่าถูกต้องหรือไม่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนิยามว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง พฤติกรรมความเข้าใจความหมาย และจุดมุ่งหมายของสิ่งที่อ่าน ตลอดจนแนวคิดของเรื่องเพื่อสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีรายละเอียดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยดำเนินการวิจัยด้วยแบบแผนการวิจัยการทดลองลักษณะมีกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการวิจัย (One group pretest-posttest design)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 7 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 233 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มของประชากร

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น แบบฝึกทักษะ

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน

ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2566 โดยดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง 1 คาบ ดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เป็นเวลา 6 คาบ โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ จากนั้นทดสอบหลังการทดลอง 1 คาบ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 8 คาบ

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบฝึกทักษะเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แบบฝึกทักษะย่อยคือ 1) การระบุตำแหน่งของใจความสำคัญ 2) การบอกใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 3) เรียนรู้เล่าเรื่องนิทานพื้นบ้าน 4) นิทานพื้นบ้านเรื่องพญาคันคาก 5) นิทานพื้นบ้านเรื่องลานนางคอย 6) นิทานพื้นบ้านเรื่องเกาะหนูเกาะแมว และ 7) นิทานพื้นบ้านเรื่องพญาหงษ์พญาพาน

ทั้งนี้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง กระบวนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงตามเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุง

จากนั้นทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีวิชัยวิทยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ชั้นการทดสอบ 1:1 E_1/E_2 เท่ากับ 52.25/51.50 ชั้นการทดสอบกลุ่มเล็ก E_1/E_2 เท่ากับ 75.00/74.25 และชั้นการทดสอบภาคสนาม E_1/E_2 เท่ากับ 81.25/80.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบลักษณะการวัดความจำและความรู้ความเข้าใจ จำนวน 12 ข้อ การนำไปใช้ จำนวน 15 ข้อ การวิเคราะห์ จำนวน 13 ข้อ การสังเคราะห์ จำนวน 5 ข้อ และประเมินค่า จำนวน 5 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงตามเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .67–1.00 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.37-0.74 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-0.64 และค่าความเชื่อมั่น KR20 เท่ากับ 0.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านก่อนเรียนและหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

การทดลอง	n	M	S	\bar{d}	$S_{\bar{d}}$	t
ก่อนการทดลอง	36	23.67	6.23	16.56	1.13	14.60*
หลังการทดลอง	36	40.22	3.80			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านก่อนการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะเท่ากับ 23.67 คะแนน และหลังการเรียนเท่ากับ 40.22 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติทดสอบทีพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านสูงกว่าก่อนการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 อ้างอิงตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ด้วยสถิติทดสอบที

การทดลอง	n	M	S	t
หลังการทดลอง	36	40.22	3.80	4.30*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ภายหลังจากการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน เท่ากับ 40.22 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ด้วยสถิติทดสอบที พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

(n= 36)

ประเด็นความก้าวหน้า	ก่อน	หลัง	E.I.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	852	1,448	0.62

จากตารางที่ 3 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ 0.62 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลโดยนำเสนอตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้านสูงกว่าก่อน

เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่กำหนดไว้ ทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของประภาวดี ทามนตรี (2561: 45) จิตตรา พิกุลทอง และ อัฐพล อินตะเสนา (2563: 105) ฉัตรนภา อารังกระสินธุ์, จินตนา กิจจาทิตการ, นิลรัตน์ เผ่าเชื้อสัต์ยวาทา และ ลือชา จิตอารี (2564: 1) นิภาพรรณ ทองสว่าง และ อ้อมจรจิต แป้นศรี (2565: 281) และ พบว่า ภายหลังจากเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ นักเรียน กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์การเรียนและผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของพัชรา พรหมณี (2549: 51) และ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561: 471) ที่กล่าวว่า แบบฝึกทักษะสามารถตอบสนองความต้องการและความหลากหลายของผู้เรียนได้ดี ผู้เรียนสามารถใช้เวลานอกชั้นเรียนเพื่อฝึกทักษะและเพิ่มเติมความรู้โดยเฉพาะทางภาษา ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้านทักษะทางภาษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง

2. การเปรียบเทียบประสิทธิผลของตัวแปรต้นด้วยการเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานพื้นบ้าน หลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนงเยาว์ ทองกำเนิด (2558) และ เจษฎา บุญมาโฮม และ ธิติรัตน์ รุ่งเจริญเกียรติ (2560: 176) ที่พบว่า หลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสำลี รักสุทธี (2553: 31) ที่นำเสนอว่า แบบฝึกทักษะมีข้อดีในการตอบสนองการเรียนรู้ส่วนบุคคล ทั้งได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้วอย่างเป็นระบบ ได้เพิ่มทักษะความชำนาญด้านการเรียนแก่ผู้เรียน อีกทั้งแบบฝึกทักษะยังเร้าและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการนำเสนอเนื้อหาในแบบฝึกทักษะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนาน และเนื้อหาไม่ยากต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระรณชัย สมคำ, สมหวัง อินทร์ไชย และ ปฏิพันธ์ อุทยากุล (2565: 91-92) ที่พบว่า แบบฝึกทักษะจากนิทานพื้นบ้านสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความพึงพอใจของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งกระบวนการพัฒนาแบบฝึกทักษะในครั้งนี้ยังเป็นไปตามแนวคิดของ Seele & Glasgow (1990: 3) ที่ได้วิจัยรูปแบบการพัฒนาแบบฝึกทักษะที่มีคุณภาพว่าต้องมีการวิเคราะห์เนื้อหาและลักษณะผู้เรียน โดยแบบฝึกทักษะเหมาะสมกับวิชาที่ต้องการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะ นอกจากนี้ แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 แบบฝึกทักษะจึงมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนานักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของตัวแปรต้นด้วยการเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ สำคัญจากนิทานพื้นบ้าน เท่ากับ 0.62 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยแบบฝึกทักษะมีความก้าวหน้า ในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตตรา พิกุลทอง และอัฐพล อินดีเสนา (2563: 105) และงานวิจัยของ ช่อเพชร ศิริภักดิ์, ภูษิต บุญทองเถิง, และประสพสุข ฤทธิเดช (2565: 67) ที่พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลแบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีเท่ากับ 0.6 เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้วิจัย อภิปรายผลสนับสนุนเพิ่มเติมได้ว่าการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมืออย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีความสุขใน การเรียน กอปรกับธรรมชาติของวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ แนวคิดนี้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ขณะเรียนนักเรียนศึกษาบทเรียนอย่างตั้งใจ มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและเอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นผลดีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ในการปฏิบัติกิจกรรม

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แบบฝึกทักษะครั้งนี้ใช้เนื้อหาจากนิทานพื้นบ้าน 4 เรื่อง ครูจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับนิทานดังกล่าว เพื่อให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น สามารถเล่าเรื่องราวประกอบเพื่อเพิ่มความสนุกในการเรียนรู้
2. แบบฝึกทักษะที่ 1 และ 2 เรื่องพื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญเป็นแบบฝึกทักษะที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาเนื้อหาค่อนข้างนาน เนื่องจากมีเนื้อหาค่อนข้างมาก และต้องได้รับการอธิบายเพิ่มเติมจากผู้สอน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ดังนั้น ระยะเวลาในการฝึกทักษะการอ่านจึงควรยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับเนื้อหา และขั้นตอนของแบบฝึกทักษะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าแบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่าน จับใจความสำคัญได้ ดังนั้น จึงควรนำแบบฝึกทักษะไปใช้บูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในลักษณะการอ่านจับใจความสำคัญ เนื้อหา ความสำคัญของสาระการเรียนรู้
2. ผู้วิจัยคิดว่าควรสร้างชุดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมหลักในการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- จิตตรา พิกุลทอง และอัฐพล อินตะเสนา. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 4(4), 105-112.
- เจษฎา บุญมาโฮม และจันทราทิพย์ อภัยวงศ์. (2558). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสระยายโสมวิทยาด้วยแบบฝึกทักษะ. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เจษฎา บุญมาโฮม และฉัตรรัตน์ รุ่งเจริญเกียรติ. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะ. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 8(2), 176-191.
- ฉัตรนภา อารงกระสินธุ์, จินตนา กิจจากิตาการ, นิลรัตน์ เผ่าซื่อสัตย์วาจา และลือชา จิตอารี. (2564). การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้นโดยใช้รูปแบบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์*, 2(1), 1-6.
- ช่อเพชร ศิริภักดิ์, ภูษิต บุญทองเถิง, และประสพสุข ฤทธิเดช. (2565). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 16(2), 67-79.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). พิษณุโลก: ซีดีไอ.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). *นวัตกรรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เน้นการใช้ชุดฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน*. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากาอ่านและเขียนแห่งประเทศไทย.
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ไดตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิภาพรรณ ทองสว่าง และอ้อมธจิต แป้นศรี. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค 9 คำถาม. *Journal of modern learning development*, 7(7), 281-296.

- ประภาวดี ทามนตรี. (2561). การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(2), 45-59.
- ปาตีเมาะ สิริธมา และประภาศ ปานเจียง. (2565). การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านกับการสอนแบบปกติ. *วารสารอัล-ฮิกมะฮ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*, 12(23), 195-207.
- พระรณชัย สมคำ, สมหวัง อินทร์ไชย และปฏิพันธ์ อุทยานกุล. (2565). การสร้างแบบฝึกการใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน. *พินเนศวร์สาร*, 18(1), 91-104.
- พัชรา พรหมณี. (2549). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เพ็ญภา ตีบเจ, ธรชญาณ์ วนาเชิง, นวลจันทร์ พัฒนาแดนไพร, ปชิตตา ปู่เงิน และณัฐธิดา สุภาพกุล. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโป่ง ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์*, 3(2), 7-13.
- รวรรธน์ ศรียาภัย, เกษร เกษมสุข และปาริฉัตร พยุงศรี. (2564). *ภาษาไทยสื่อสารพัฒนา*. เดอะ บุคส์พลัส.
- ศศิธร สุริยวงศ์ และวิจิต สุรัตน์เรืองชัย. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 8(1), 103-112.
- สถิตาภรณ์ ศรีหิรัญ. (2560). *เทคนิคการอ่านเชิงวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำลี รักสุทธิ. (2553). *คู่มือการจัดทำสื่อวัตกรรมการและแผนประกอบสื่อวัตกรรมการ*. พัฒนาศึกษา.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2565). หน่วยที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการอ่านในเอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 4). สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุปราณี พัดทอง. (2559). *ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ*. ประกายพริก.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, อรรอุมา เจริญสุข, มนตา ตูลย์เมธากการ, พนิดา ศกุนตนาค และชวภณ สารข้าวคำ. (2564). รายงานผลการศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Qi, X. (1994). Consciousness raising in ESL writing: Is effects on the syntactic skills and writing proficiency of university students. *Dissertation abstracts international*, 50 (1), 24-40.

Seele, B. & Glasgow, Z. (1990). *Exercises in instructional design*. Merrill Publishing Company.